

Äldre- och Folkhälsominister Maria Larsson
och generaldirektör Lars-Erik Holm
inbjuder till en konferens om

Barn och unga i familjer med missbruk

2 september 2010

Folkets Hus, Stockholm

Temat

Tidig upptäckt och bred samverkan
Kunskap om risk- och skyddsfaktorer
Helhetssyn i utredning och insatser
Strukturerad dokumentation
och uppföljning

**Konferensen riktar sig till dig som
möter dessa barn och unga eller
deras föräldrar, främst inom:**

- socialtjänstens barn- och ungdomsvård,
familjerätt, serviceverksamhet och
metodutveckling
- kommunernas och landstingens
missbrukar- och beroendevård
- ansvariga för förskolan
- elevhälsan och
- idéburna organisationer

Program

8.30–10.00	Registrering, kaffe och utställning
10.00–10.30	Inledning Maria Larsson, Äldre- och Folkhälsominister
10.30–11.00	Faktorer som påverkar barns utveckling i familjer med missbruk Anders Tengström, leg. psykolog och forskningsledare vid FORUM, Forskningscentrum för psykosociala hälsa vid Maria Ungdom och Karolinska Institutet
11.05–11.35	Hur vet vi vad barnet behöver? Helhetssyn på behov och insatser Sofia Lager Milton, socialförvaltningen, Nässjö
11.35–12.05	Hur kan vi samverka för att upptäcka och hjälpa barnen? Agneta Rönn, samordnare/utvecklare och Gunilla Olsson, alkoholskade- och drogförebyggande samordnare, Socialförvaltningen, Helsingborg
12.05–13.00	Lunch
13.00–14.20	Parallella seminarier Välj mellan 10 seminarier. Se följande sidor
14.20–15.00	Frukt- och fikapaus
15.00–16.00	Makt, mod och motstånd – om den mitt i och dem runt omkring Monolog om uppväxt med missbruk med Benny Haag
16.00–16.15	Avslutning Håkan Ceder, överdirektör, Socialstyrelsen Rangwi Marcelind, statssekreterare, Socialdepartementet

Parallella seminarier

1. Gränsöverskridande samverkan för att upptäcka och stödja barnen och ungdomarna – två exempel

Maia i Enköping innebär ett helhetsgrepp kring drogfrågorna med dels aktiviteter för alla elever i år 9, deras föräldrar och alla Enköpingsbor, dels verksamheter som riktar sig till specifika grupper av barn och föräldrar.

Ann-Charlotte Groth, samordnare, Enköpings kommun, och Mona Örjes, verksamhetskonsulent IOGT-NTO Uppsala län

Fördjupning och konkretisering av den breda samverkan i Helsingborg. Vilka framgångsfaktorer har utkristalliserats? Hur skapas och mobiliseras kunskap och helhetssyn på barnen?

Agneta Rönn, samordnare/utvecklare och Gunilla Olsson, alkoholskade- och drogförebbyggande samordnare, socialförvaltningen, Helsingborgs kommun

2. Att förebygga ohälsa bland barn och unga med missbruk i familjen

Finns det skriftlig policy, identifierar skolor elever med dessa problem och vilka åtgärder vidtas när problem uppmärksammas? Redovisning av en enkät till 443 gymnasie- och grundskolor med verksamhet för skolår 7–9.

Tobias Elgán och Håkan Leifman, STAD, Centrum för Psykiatriforskning Stockholm, Stockholms läns sjukvårdsområde och Karolinska Institutet

Hur man kan utveckla rutiner och lokala stödstrukturer för kommuner, skolor, fritidsgårdar och andra enheter för att på ett strukturerat sätt förebygga missbruk och ohälsa för barn och unga i familjer med missbruk.

Annika Andersson, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, och lokal drogsamordnare

3. Att öka medvetenhet och uppmärksamhet genom utbildning av personal i förskolan

Samverkan mellan Lilla Edets kommun och Blå Bandet för ökad medvetenhet hos personal i förskolan och redskap att tala med föräldrar. Metoden har även börjat användas i skolan.

Eva-Lena Julin, folkhälsosamordnare, och Pia-Öst Gustavsson, förskoleansvarig, Lilla Edets kommun, samt Lotta Johansson, Blå Bandet

4. Barnombud – en del i ett nätverksbygge

Ett nätverk av barnombud bevakar barnperspektivet inom ett stort antal arbetsplatser inom offentlig, ideell och viss privat verksamhet i Tranås. Det har lett till att barn och unga med problematisk hemmiljö, t.ex. i familjer med missbruk, uppmärksammas mer och också fått till följd att tillströmningen till stödgrupper har ökat.

Annika Wendt Ahlström, familjebehandlare/samordnare vid socialtjänstens öppenvårdsverksamhet Familjeverksamheten, Tranås, och Anita Rembsgård, kurator och vårdenhetschef, Psykiatriska öppenvårdsmottagningen, Tranås

5. ASI-metoden – en hjälp för missbrukar- och beroendevården att uppmärksamma barnen

Missbrukar- och beroendevården använder idag ofta kartläggnings- och bedömningsmetoden Addiction Severity Index. ASI-intervjuerna innehåller frågor om viktiga områden i livet, som om man har eller väntar barn. Att hjälpa föräldrar med missbruks- eller beroendeproblem är att hjälpa en familj. Vi behöver bli bättre på att tidigt samverka för barnens bästa genom att systematiskt fråga om barn och att erbjuda stöd. Hur hittar vi strukturer för det? Diskussion och två exempel: rutiner för samverkan i Haninge kommun samt familjeformulär och barnombud inom missbrukarvården i Jönköpings kommun.

Anneli Jäderland, utredare, Socialstyrelsen, Sofia Lager Milton, socialförvaltningen, Nässjö, Karin Ask Campbell, enhetschef, Haninge kommun, och Susanne Lilja Andersson, sektionschef, Jönköpings kommun

6. Vad gör socialtjänstens familjerätt med information om att det finns missbruk i familjen som kommer fram i samarbetsamtal och utredningar?

Det är vanligt att det i samarbetsamtal och utredningar om vårdnad, boende och umgänge kommer fram att det finns missbruk i familjen. Hur hanterar familjerätten det? Redovisning av en enkät till familjerätten och diskussion om behov av utvecklingsarbete.

Gunilla Cederström, utredare, Socialstyrelsen, och Bernt Wahlsten, familjerättssociolog, Familjerättsbyrån i Göteborgs stad

7. Om förståelse av et rusmiddelmissbruk i et familie- og generasjonsperspektiv; hvorfor og hvordan

Et rusmiddelproblem hos den ene av foreldrene påvirker hele familien. Forskningen sier at det er vanskelig, men ikke noe om hvordan det er vanskelig og hvordan dette påvirker samspillet i familien. I presentasjonen vil jeg påpeke noen av disse sammenhengene og vise hvorfor det er så viktig å inkludere ektefellen og deres barn inn i et mer helhetsorientert familiebehandling som ledd i behandling av den avhengige; og peke på viktige prinsipper for hvordan dette kan gjøres.

Frid Hansen, psykolog, fagsjef ved Borgestadsklinikken, Skien, Norge

Seminarieret hålls på norska. Frid Hansen har skrivit en vägledning för danska Sundhedsstyrelsen:

http://www.sst.dk/publ/Publ2009/CFF/Alkohol/Metoder_familieorient_beh.pdf

8. Om stödgruppsverksamhet och helhetssyn

Eleonora-gruppens långa erfarenhet av arbete med barn och vuxna anhöriga visar att det viktigt att hjälpa hela familjen. Vi arbetar både med relationerna inom familjen och med individuell hjälp för varje familjemedlem. Det är nödvändigt att se familjen som en helhet, även om var och en får hjälp utifrån sina specifika behov. När vuxna har allvarliga problem med missbruk/beroende, våld och psykisk ohälsa påverkar det alltid deras föräldraförmåga.

Gun Lanneström och Anne-Sofie Anlén, verksamhetsansvariga, behandlare och barngruppsledare, Eleonora-gruppen, Linköping

9. Strukturerad dokumentation, uppföljning och utvärdering av stödgruppsverksamheter – tre exempel

Presentation dels av en utvärderingsmodell för stödgruppsverksamheter som implementerats i Uppsala län, dels en pågående effektutvärderingsstudie vid Forum, Maria Ungdom, Karolinska Institutet.

Annemi Skerfving, projektledare för Barngruppstudien, Forum Maria Ungdom, Karolinska Institutet

Ett pilotprojekt med lokal uppföljning presenteras. 10 stödgrupper för barn till föräldrar med missbruksproblem deltar i projektet tillsammans med CAN, Journal Digital och Socialstyrelsen. Grupperna använder sig av validerade och standardiserade tester vid in- och utskrivning av gruppdeltagarna. På så sätt hoppas man få ökad kunskap om innehåll, kvalitet och effekter av stödgrupperna.

Nicklas Kartengren, Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, och Gunnar Larsson, Sputnik, Örebro kommun

10. En enkel metod för utvärdering av insatser för enskilda klienter

Single system design är ett sätt att följa upp och utvärdera insatser med utgångspunkt från klientens egen problembeskrivning och mål som sätts tillsammans med klienten. En beskrivning av metoden och erfarenheter av att arbeta med den.

Siv Nyström, utredare, Socialstyrelsen, samt representant för en kommun som arbetat med metoden

Kostnad

500 kr exkl. moms, inkl. enkel lunch och kaffe
samt Socialstyrelsens vägledning:

Anmälan

Senast den 16 juni